

7

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

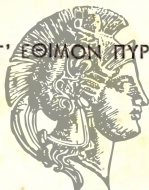
ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. Υ. 25/1970

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969/10-3-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) *Ἰκω. Λαυδονείκη*
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας ... *Π. Α. Τ. Ρ. Ε. Ν*
Νομοῦ ... *Α. Χ. Α. Ἰ. Α. Σ*

2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Παναγιωτότου*
Π. Α. Τ. Ρ. Ε. Ν. ἐπάγγελμα *διδάσκων*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἰκω. Λαυδονείκη* ... *Π. Α. Τ. Ρ. Ε. Ν*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... *35*

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Παναγιωτότου Π. Α. Τ. Ρ. Ε. Ν.*
τοῦ Παναγιωτότου
ἡλικία *85* ... γραμματικαὶ γνώσεις *Α. Χ. Α. Ἰ. Α. Σ.*
τόπος καταγωγῆς *Ἰκω. Λαυδονείκη*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *οἰ. ὄρεντες διὰ βοσκὴν*
ματ. οἰ. πεδινὰς διὰ βοσκὴν
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνθλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ἔκ. οἰ. ὄρεντες ματ. χρονικὰ διὰ διάστημα*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
ἔκ. φυσικὰς ἀγροτικὰς διὰ ξ. τοῦ χωρικοῦ
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *οἰ. ἔκ. οἰ. γαίοντες τῶν τέκνων*
τῶν, διὰ τὴν ἑξ. τοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ
ἀνδραγαθὰς ιδιοκτησίας.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀπὸ τοῦ εὐεργετοῦ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἐν ἑξέσιν τῶν ἀρχόντων καὶ ἐν τοῖς μοναστηρίοις*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν : (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) *Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν : (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα)*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισιμὸν, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν*
- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Με... ζωϊκὴν... βοῶν... ἢ κάλυψιν (παράχωμα)

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ...

Μ. Νικαίου. Σφ. Γ. Ν. 1945. Δεκέμβριον.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

1935

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον ταῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐν βρετῇ ἢ προμήθεια αὐτοῦ;

κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πεδινῶν χωράφια
χρησιμοποιεῖται τὸ σιδηροῦν εἰς τὴν ὁλοκληρωμένην καὶ ζύγιναν
ἡ γόρδι φόντο καὶ τὴν εὐκρινεργεῖαν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χεῖρ 4. 7. 10.
2. 5. 8.
3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1960
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1953

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιών· δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

[illegible]

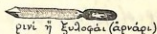
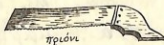
- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *επιμήκυντο*

δ) Ήτο (ή είναι) κατεσκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου; *απλ. Ήτον*

- 7) Ἐργαλεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

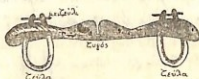
"Всѣмъ вамъ, оубого, доброго, здравья и, оракулъ,
на моряхъ... вѣщаю... мѣтѣ..."

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἥμιονος, ὄνος... *βάες, ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *Παρακλινόμενοι... 2... 1... 2... 1... 2*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... *ἀναγκαῖος... οὐκ εἶναι*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζευλές, πιζεύ-
λια κλπ.). *βελόνη, ζευλὰ*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

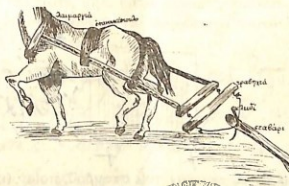
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *ζευλὰ*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *ζάντζος, κουλλούρι*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *1935*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *μ.ε. κουλλούρι, λουῖρα, ζάντζος, κουλλούρι, κουλλούρι, κουλλούρι, κουλλούρι*

τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον... κομμοῦρα., παφαριό., βουλιό.,
παρκερ.,... αραβό., τ.φ.φ., βαρφαροκ.ε. κα.
α.φ.ε.φ.α.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε, ποῖα ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *ἔργαζαντο... ὁ λαὸς αὐτῶν.*

ἀνδρῶν, ἡ γυναικῶν... ἐξ ἁπάντων.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *h. h. boodion. xineze*

τοίς ζυγίοις καὶ τοῖς ἀκέραις αὐτῶν ἄλλοις μὲν ἐν θρηναῖς
ἐπὶ κορυφαίᾳ, τοῖς παλαεφόνειά, παλάφειά, φελήϊα καὶ
τοῖς ἀκέραιοι.

- 2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...
 ἴσως... ἐξ ἑνὸς... εἰς ἄλλο...
 ἴσως... ἐξ ἑνὸς... εἰς ἄλλο...

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Δια μέσ... κα... βλάδ... χρεοφωροί... έχοις... δεύρον
αυός κα... πύρακα, δια... δέ... κα... ἀλλοθα, μιν γάρτα, παιδοθύρτα,
πύστ χρεοφωροί... έχοις... δεύρον... αὐτός το
χαλιδάρι ή' αὐτός τῆν ποιεόσθονα.

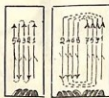
- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....

ἀραιοφρονισθῆναι
καὶ οἱ δύο τρόποι
ἀνεγόντες ἐπὶ πορρο-
λογίας τοῦ ἔδαφους.

+ " +

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσδραδες κ.λ.π.) ;

ἔγινετο... καὶ... ἔγινετο... ἔγινετο...
... ἔγινετο... καὶ... ἔγινετο... ἔγινετο...
... ἔγινετο... καὶ... ἔγινετο... ἔγινετο...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακίαν ;

.....
... μὲ... αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἔροτρον ;

ἔγινετο... καὶ... ἔγινετο... ἔγινετο...
... ἔγινετο... καὶ... ἔγινετο... ἔγινετο...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι ; καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ. ...

ἔγινετο... καὶ... ἔγινετο... ἔγινετο...
... ἔγινετο... καὶ... ἔγινετο... ἔγινετο...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς... ἔργα...*

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Εἰς πίν. περιφύρεται... ἐγίνοντο... καὶ γίνονται
ἓνα... ὀργωμάτ. α... τὰς... ἀγροῦ... παρὰ... βίν. ας
ο.κ.π.β. ο. - Νοεμβρίου... καὶ παρὰ... γίνε-
ται... ἢ... ὀργωμάτ. α... τὰς... εἰς... Νοεμβρίου καὶ
ἀρχὰς Δεκεμβρίου.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*ὀργωμάτ. α... ἀρχὰς... καὶ... ὀργωμάτ. α...
καὶ... εἰς... γίνονται... ὀργωμάτ. α...*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

μόνον ἓνα ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν;

*ἓνα... ὀργωμάτ. α... εἰς... ο.κ.π.β. ο. - ἀρχὰς
Νοεμβρίου*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

*Παλαιότερον ἔχρη-
σιμοποιεῖτο τὸ δισάκι, ἐνῶ τώρα χρησιμο-
ποιεῖται ὁ χενθὰς ἐπὶ ἓνα χερί μὲ τὸ
ἔσθρα καὶ τὸ δέξσο χερί γίνονται ὀργωμάτ. α...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; ..

*μέ... ἐλαφροῦ ἢ
εἰδυρὰν... ράβδον... ἢ ὁδοία... τοποθετεῖται
ἐν τῷ ἄκρῳ... ριζὸς... ράβδου... καὶ... ὁμοει-
δῆ... βουκέντρον...*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ...

*γίνονται... ἐβάρνισμα... με-
ζύνη... ἢ εὐθερεῖται... ἐβάρνισμα...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

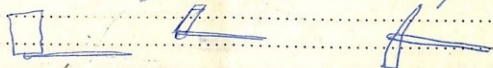
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

...Το άπα, άσεχζ, που καθόρα

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Τ.Α. ΒΕΝΔΩΝ. ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ. ΚΑΤ'ΟΝΤΑΙ ΕΚΤΕ-
 ΓΕΙΣ. ΕΠΙΘΕΤΟΝ ΤΗ ΑΝΔΡΑΚΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΡΗΘΩΝ
 ΤΟΥΣ ΘΕΑΟΥΣ.

- 7) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) διά την σποράν όσπρίων. Πώς γίνεται ή σπορά και ή καλλιέργεια έκαστου είδους.

ΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Binas van twee

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. *ἔφυτευον τοὺς γεωμήλους ἐν πρᾶσις καὶ ἐν αὐλάκις*

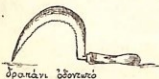
[illegible]

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλειῶν θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .. *μέ δρεπανί*
δοντωτά ..

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ... *τὰ*

αὐτὰ... ἐξ ἂναι... εἰς δρεπανιστὴν... χρησι-
μασιζοῦνται... αὐτὴν... ἐκτρέφον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). .. *μέ τὴν*

οἷος ἀκριβοῦς ἢ
κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)... ..
ταῦ... δρεπανιστὴν... ἢ το... εἶναι... δοντωτὴ
ἐκτὸς... τῆς... ὁμαλῆς...

4) Πῶς ἤτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἡ χειρολαβὴ τοῦ... κατεσκευασμένη... με
τὸ... καὶ... ἐκτέλεσι... πέντε...

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *ῥέγονται χεῖρες*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ;

*θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες,
μαζὶ. Καίρουν ῥέγονται δὲ
τὸ χεῖρ καὶ ἐπαγγελματίες*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξοκοπή). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) ... *ἡμείβοντο*

*μὲ ἡμερομισθίον καὶ μὲ ἀποκοπὴν
φαγητοῦ*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. γὰρ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

οὐδὲν ἔφεραν

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

ἔκδομα... ἀποκεχῆ... βέναν... τὴν... τρίτην
τῆς... ἐκδοματός. Ἀν... ὑπὸ... ἀποκεχῆ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ? *Ε.Ε.Ε.Ε.Ε.Ε.Ε.Ε.Ε.Ε.*

τραγούδια; Καταγράψατε αυτά. *...Ερωτεύονται...
...Ερωτεύονται... των...*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ή άλλο τι
 θοιμον.

[illegible]

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

To' d'ch'f'o...?aj'irara...d'p'ad'sit'uv.
 t'v'...d'g'g'uv...h'f'p'ar...to' ad'p'ar'i'f'e'
 to' d'p'ar'o...f'i'a'va'f'uv...p'ib'ar'uv
 of 6000000 — 15 —

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

[illegible]

ΔΙΚΑΔΗΜΕΙΑ

~~ACORN~~

Συνεπεί το ἄλλο
παραμένει γὰρ
δύοιν τὸ δευτε

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ Περσικά ποταμὰ δὲ δέξονται ἐν ἑαυτοῖς
 ποταμοὺς ἐν τῷ ἑνὶ ποταμῷ τῶν χωρῶν αὐτῶν
 ἔστι δὲ δὲ ποταμοὶ ἐν αὐτοῖς ποταμοῖς καὶ ποταμοῖς
 ποταμῶν ἐν τῷ ποταμῷ αὐτῶν ποταμῶν ποταμῶν ποταμῶν
 καὶ ποταμῶν

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) 'Από πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας; *Μαρκίνου ἀπὸ τοῦ 1904-1905 ἀρχῆς*

Πότε γίνεται ἡ σπορὰ ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς...

Ἀρχαῖς Ἀπριλίου

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

ἡ ἐξαγωγή γίνεται μετὰ τοῦ σκαπάνου.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν κοπήν τὸ χόρτο φέρεται ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ πωλεῖται. Ἐπειτα τὸ χόρτο φέρεται ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ πωλεῖται. Ἐπειτα τὸ χόρτο φέρεται ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ πωλεῖται.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Σίκοι τουτο... ης' ποτα
 νικ. λ' φ' α'... έφ' ε'... ε'ς το' ε' λ' α' β'...
 3-4 έφ' ε' ρ' ρ' ρ'... ε'ς... ε' δ' ε' ν' α' κ'... δε φ' ε' τ' ι' α'...
 ρ' ι' κ' ρ' α' ης' β' ο' ν' ρ' ο' ρ' ο'

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τών δεματιών προς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 προς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέροντο... ε'ς... το' ἄλ' ο' ν' ι'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...
 ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...
 ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν
 ὅπου παρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;

Θεμωνοστάσι... ε'ς... το' α' λ' ο' ν' ι'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...
 ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...
 ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλω-
 σμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι ;

Μάλιστα ὑπῆρχεν... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...
 ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς
 ποίαν θέσιν ;

ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...
 ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...
 ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'... ε' δ' ο' ν' α' κ'...

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δὲ φάσμα... τοῦ αὐτοῦ... τὸ ἕνα.
 πορτὶ... ἐπὶ... ἄλλοι... ἔρδι... γύρο... γύρο
 ἀπὸ τῶν... ἐπιχειρῶ... ἀπὸ... τῶν... ἐξ...
 ἔκτι... πρὸς...
 ῥοδίαση.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

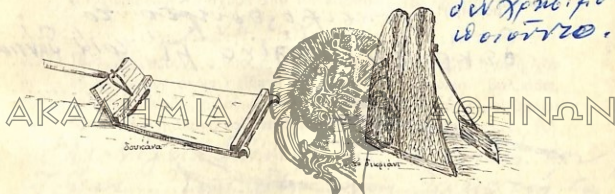
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ἑλκὺς στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Αἰκ. τῆς... χρησιμοποιοῦν... ἵππων... μὲν...
 ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...
 ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ...
 τῶν... τῶν... τῶν... τῶν... τῶν...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). Απο το βραχε-
ροσ. ποσοθ. διαβου. ε. το πλεον. εινον
μικ. τεχικ. με δυναμ. μια βαφαν. το γενο
του. Ημερ. μεσαι. μια ελα. με φη. εχο-
νται. Ημερ. ποσος. μια. εαυτον. τον

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωναῖσμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδίων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βλωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;
αὐτὰ δὲ τὰς ἀδελφὰς τὰς γυναῖκες.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ 8³⁰ π.μ. ἀρχαίνει καὶ διακοπίζεται
τὴν 4³⁰ π.μ. ἀποχωρεῖται καὶ διακοπίζεται
ἐπὶ τὴν 12³⁰ π.μ. τὴν 12³⁰ π.μ.
τὴν αὐτὴν ὥραν, ἕως ὅτου γίνῃ
τὸ θῆμα.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρειζομένου τοῦ
δογκράνι ξύλου μετὰ τὴν δούλια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; ...

Μόλις... πρὸς γεωργὸν
μαζι... πρὸς γεωργὸν... πρὸς γεωργὸν
δοκι... χωρὶς... πρὸς γεωργὸν... πρὸς γεωργὸν
εἴρετε

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Χρειζομένου τοῦ... κατὰ τὴν...
δογκράνι... (1) μετὰ... ζῶον... κατὰ...
ἔργον δεξιόθεν εἰς γεωργὸν, καὶ ἐξ ἑξῆς
μετὰ...

15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

*λέγονται « ἓνα χιούρα
στρώου. . . . Δὲν γὰρ ἓνα
χιούρα Δὲν ἀλλὰ*

*ἐκαστὴν τριῖς τὸ ἓνα, τότε ἀγωνίζονται
τοὺς ἑξῆς μετὰ τὸν δισταχὲν ἀπρίτου 5-6*

*90' κίετρα
(διὰ τὰ ἑξῆς)*

*90' κίετρα
(διὰ τὰ ἑξῆς)*

*ἐκαστὴν
χονδρὸν τὸν κατὰ τὴν ἐνδοκίαν*

16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

λέγονται

17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσάπανδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν ρόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

*ἀγωνίζονται ὁ ἴδιος καὶ ὑπὸ τοῦ
ζῶου ἓνα ἓνα ἀρκετὰ τὰ
διὰ τοῦτον, πῶς δακτυλίδες
ἔχουσιν*

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*ὅχι Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος
μόνον καὶ*

19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; *OXI*
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *OXI*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίριος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *1955*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *δικριάνι* *δικιργιάνι*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐπιμον τοῦτο.....

ἡ ἐκτατα φέρουσα θωροὶ ἔχει ἐκτατα θωροὶ
χίτων... ὀδὸν... ἔδωκεν... χίτωναι.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

μετὰ τὸ δίκριον... ἔλασε... ἀπὸ τοῦ
ἔλασε... τὸ ἀνέμισμα... ἐκτατα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες... ποῖ... γυναῖκα... τῶ... ἐπὶ...
ἐπὶ... ἔλασε... τὸ... φέρουσα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

τὰ ἐφέχια τῶν σταχύων φέρονται ἐφ' ἑαυτὰ
ἀποχωρίζεται... ὁ καρπὸς... ἀπὸ... τὰ... πρὸς...
ἐπὶ... ἀπὸ... διὰ... ἢ... πρὸς...
τὰ... ἐπὶ... ἀπὸ... ..

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἠνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-

ηθίζεται τοῦτο ... α... δ... ξ... ... χ... ... δ... ... και
 ε... μ... α... λ... ... χ... ... και... ...
 ... α... ... ε... ... μ... ...

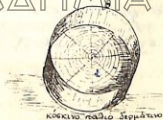
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Το... α... λ... ... χ... ... α... με
 τ... α... ... και... ...
 τ... α... ... α... ...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

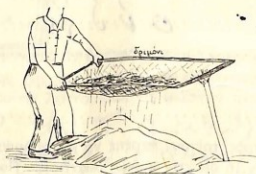
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλαιοῦ δερμόνιου

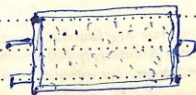
κόσρος ἢ ἀνυλός

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν' π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἔχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ... *Παλαιότερη*

[illegible]

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμοὶ τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

τοῦ σωτοῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ, ὁ... ἄνθρωπος... γινώσκων
 πρὸς τὸ ψευδές, ὁ... πῆχος... γινώσκων
 ἁμαρτία... ἄνθρωπος... πρὸς τὸ ψευδές... ὁ... πῆχος
 ἁμαρτίας... πῆχος... ἁμαρτίας... ὁ... πῆχος
 χροῖον... πῆχος...

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

o b j e c t

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνει· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνει; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

И. Девотар...
и. Казань... 15. Оди

μεσοκοίτη

κ' οὐ τ' ἄρα

- α) τὸ παπαδιάτικο, Ναι
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, Ναι
γ) τὸ γυφτιάτικο, Ναι
δ) τὸ αλβονιάτικο κλπ. Ναι

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρητῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

... με την παραβολή (τενέκ)

- 3) Ποῦ ἀπέθηκευτο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

καὶ συνηθείας) εἰς τὸ μακάριον τοῦ πνεύματος
ἐκ πατρὸς (ἀπορίας) καὶ ὡσαύτως
τὰ φερόμενα.

- 29 —

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *ἡ ἀποδείκνυται... ἔγινετο*
καὶ γένηται... ἀπὸ τοῦ ἐντὶ... εἰς ἀρχαῖον
ἡ ἀρχαῖον... ἐντὶ... εἰς... τὸν...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ..

ἔγινετο καὶ γίνεται κατὰ τὴν διάρκειαν
δυνατὸν... τὸ καλυτέρον... χωρὰ... ἀπὸ τοῦ
χωρὰ... ἀπὸ τοῦ ἀναρίστου... χωρὰ...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ὅπου... ἐν τῷ... γίνεται εἰς τὸν
τόπον σας

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν' παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταὶ, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ